

VC-1815

بررسی میزان آلودگی کبد گاوان کشتار شده به فاسیولا در کشتارگاه صنعتی گیلان

حامد راد* ۱، دکتر رضا صداقت ۲، دکتر بردیا یونس پورا

۱-دانش آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار و عضو باشگاه پژوهشگران جوان، ۲-استادیار گروه پاتوبیولوژی و علوم تشریح دانشگاه شاهد

ایمیل نویسنده مسئول : hamedrad65@gmail.com

خلاصه مقاله : بیماری فاسیولوز یکی از بیماری های مهم انگلی مشترک بین انسان و حیوانات می باشد که فاسیولا هپاتیکا (کرم کبدی معتدل) و فاسیولا زیگانیکا (کرم کبدی گرمسیری) عوامل ایجاد کننده آن می باشند. در سیر تکاملی این انگل، میزبان واسط، حلزون های دوزیست از جنس لیمنه آ و میزبان اصلی نیز نشخوارکنندگان می باشند و انسان به عنوان میزبان اتفاقی مبتلا می گردد. فرم بالغ این انگل در مجاری صفراوی کبد و بعضاً کیسه صفرا رشد و زندگی می کند. پراکندگی جغرافیایی و انتشار آلودگی این بیماری بیشتر مربوط به مناطق معتدله در سراسر دنیا می باشد. از آنجایی که استان گیلان به جهت داشتن آب و هوایی معتدل و رواج دامداری و دامپروری در گسترش بیماری موثر است و با توجه به خطرات این بیماری از نظر آسیب های بهداشتی و صدمات اقتصادی زیاد از قبیل کاهش وزن و تولیدات دامی و همچنین ایجاد ضایعات فراوان در پاراتشیم کبد و مجاری صفراوی و متعاقب آن ضبط و حذف کبد در کشتارگاهها، به بررسی میزان آلودگی کبد گاوان کشتار شده به انگل فاسیولا در استان گیلان پرداختیم. برای این منظور در طی سال ۱۳۸۹ با مراجعات مکرر به کشتارگاه صنعتی استان گیلان، کبدهای گاوان کشتار شده را از طریق چشم غیر مسلح و به طور ماکروسکوپی مورد بررسی قرار دادیم. در این مطالعه کبد ۱۵۸۲۴ راس گاو مورد بررسی قرار گرفت که تعداد ۱۰۱۷ کبد، آلوده به انگل فاسیولا تشخیص داده شد. بدین ترتیب نتایج به دست آمده پس از تجزیه و تحلیل آماری نشان داد که کبد ۶٫۴٪ از گاوان کشتار شده به انگل فاسیولا آلوده بودند و همچنین در ماههای پرباران به طور معنی داری افزایش شیوع مشاهده شد. با توجه به اهمیت بیماری فاسیولوز به علت زئونوز بودن و شیوع نسبتاً بالای آن که نشان از وجود آلودگی انگلی به فاسیولا را در منطقه دارد، لذا لزوم توجه به پیشگیری از بیماری از طریق حصارکشی آبگیرها به همراه خارج کردن حیوانات از این نواحی و زهکشی زمین به منظور کنترل حلزون میزبان واسط این انگل و استفاده از گیاهان علفکش به عنوان روشی جدید و همچنین درمان استراتژیک احساس می شود .

کلمات کلیدی : کبد، گاو، کشتارگاه